

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 10. Quo tendat, non attendit peccator: Ezechielis portento, iumentis Isaiaë, vaseque Zachariaë præsignatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

Ratio. ciferari. Logè aliud detegit hic D. Aug. Mysterium: illud scilicet. Notum est omnibus Lazarum sepulchrum symbolum esse peccatoris: voluit autem indicare, quam longè à Deo discedat, ut quo vox eius eo pertingat, corque peccatoris penetret obduratum, illudque permoueat, necesse sit illa tota diuinà suà extollatur omni potentia. Quàm ego procul à Deo, procul à vitâ peccator proficiscitur, *In regionem longinquam*? O quot dolemus in hac sepulchros longinqua regione, tantò à Deo distitis intervallo, tã Dei cœlestique immemores, propriâ oblitos animæ, æternitatis gloriæ cœlestis, flammarum inextinguibiliu quasi nihil horum in rerum esset natura, velut Æsopi fabulas ac commenta, omnes Euangelicis credunt esse veritates, quæ passim illis proponuntur. Dico tibi, quantum elapsum est temporis, à quo Dei nullam habuisti memoriam: Quot præteriere dies, quibus de Deo nullam fecisti mentionem nec tuæ meministi obligationis: nec mentis oculis cœli gaudia cõtēplatus, inferni recordatus, quò passu celeri properas æternum periturus?

§. 10 Quo tendat, non attendit peccator: Ezechielis portento, iumentis Isaiæ, vaseque Zacharia præsignatus.

rerum inexpertes, inconstantes, inquieti proinde cum hoc nostro prodigo seipsum perdidit, qui ut amens domo paternâ discedens, præceptis, im, etuofus, expers consilijs, quas secum de rebus, consilijs per uis, auamen ve et inconfias, imprudensque adolefcens, totum quod contulerat, absorbit, quinimò & seipsum omnino perdidit, nisi in se reuersus, sui memoi parerem, domum denuò fuisset mediatus.

Huc conferamus Ionam fugientem à facie Domini, iter aggreditur, nescit s quo tenderet, lonæ cõ hoc solum i tendens, quo se longius à Deo segregat, velut fugiens inimicum totis contentis fugientia dit pedibus distare ab eo quã n longissimè hoc à facie ex interpretatione D. Hieron. significat his verbis Spiritus S. *Surrexit Ionas ut fugeret in Tharsis à facie Domini*. Credunt aliqui scribit ipse Ionam profectum in Tharsis Cilicis, alij Timas, ac nihil horum fuit: vox enim Tharsis ex phrasî S. Scripturæ, proprie significat mare. Hoc sensu dicitur: *Naves Tharsis*, q. d. Parum curæ erat lonæ, ad quem fugeret locum, sed hoc in votis habebat, fugere quò longius eò securius à facie Domini: *Propheta non ad certum fugere cupiebat locum, sed mare ingrediens, quocumque pergere festinabat*. In c. 1. Ionæ magis hoc conuenit fugiuis, & timido, non lo-na To. 3. cum fuga otiose eligere, sed primam occasionem eligere nauigando De quo disputat luculenter Mr. Maluenda. Cum sua Ionas superbiã raperet, & temerarijs desiderijs præcepit, locum itineris quo tenderet nullum præfixit, sed fortunæ commisit, ut alter Elias de quo sic legimus: *Ubat quo cumque eum ferebat voluntas, quàm graphicè describit iter Dominus, quòd peccator ingreditur, qui nec attendit, nec perpendit, nec videre curat quo vadat, hoc vitium sibi præfigit, suorum motui desideriorum satisfacere, quo in viam fugamque rapitur inconsideratus.*

Præclare Patriarcha Iacob, dum de filijs suis Simeon & Levi mentionem facit iuuenem illorum regis Sichmorum filium, qui Dinam deflorauerat, indignat taurum. Sic enim habet ex lectione D. Chrysol. & D. Ambrosii. *In concupiscentia saluauerunt taurum: quòd in nostra vulgata scribitur: In voluntate sua suffolarunt mulierum, cuius rationem allegat Lij. om. habet hoc taurus sibi proprium, ut feriat oculis clausis, cœco feruens feratur impetu nesciens quem feriat, & hoc tum maxime quando vel parum moribus agitatur, præcepit quaquaversum currit corâ facie sua, quo eum impetus furoris abripit, vnde communiter in præcepit di' apus colliditur. Ita iuuenis hic qui Dinæ cupiditate, ac facie venustate,*

II. D. Hier. Ps. 47. 2.

D. Hier. Li. 5. An. 1. 14. I. Reg. 14. 3.

III. Peccator taurus cõpatur. Ho. 67. in Gen. ne patr. c. 4. Gen. 49. 6. In c. 49. Gen. 16. 11. 3.

stare, velut vesparum moribus agitur, cæco ferebatur impetu furiosus, quo tenderet, quod inde sibi damnum emergeret, cui se periculo exponeret, inordinatis suis voluptatibus, omnino ignorabat. Talem te describo, quem acriter vespa tui pungit appetitus; quo curris furiosus? quo præceps tuis impudice, nec attendens, quod in anima perditionem? Tu autem auri cupidissime, nec attendens quod, pulverem congreges, unde in præceps cornuas æternum periturus? tu verò vindictæ flagrantissime, nec perpendens, quod tibi ipsi dumus inferas bellum, & damna pronoces graviora.

Quis non Ezechielis mixetur Hieroglyphicum. Vocatur à Deo Propheta: præsto sum Domine. *Fac tibi vasa transmigrationis*, compone tibi petam, ocreas, calcarea, quæque ad professionem sunt necessaria. Quò tendendum Domine, migrabis tu, quinimo melius dixerò. *In monte effertis* Quò? quò nescias: ad vesperascente die, perfode parietè, oculos obtuela, sic ingredere, procede festinanter: *Faci in tuam velatus*, *Ecce*. Quis hoc Domine, mysterij? Non fat erat, per noctis caliginem carperet iter, illa namque sufficit ut breui in præcipitia collidatur, insuper & velatis incedat ac effertur oculis? Quantum indicat fas est, Domine, eius intendis ruinam, quis enim velatus oculis iter aggressus per præcipitia, qui nec videre possit, quò tendat, vbi pedem figat, quem rapiant, festinanter, non ilico in casum lapsus dilaceratur? quod tuum è Domine propositum? *In portentum*. Figuram præmittere voluit calamitatis, quæ Rex Sedecias prope captivus in Babyloniâ rapere ut, quò duceretur ignorans, oculis effolis: quinimo mysticum horrendum verumque signare voluit Hieroglyphicum ac mirabile portentum eius quod agit peccator; quid hic fodit sibi transitum in murò & sepe mandatorum Dei: hic suis impudicitijs ille suis cupiditatibus, suis hic vindictæ futijs.

VI. Portentum Ezechielis explicatur.

Et quò tendis infelix, facie velata, cæcus, quasi aurum tactus vi passionum, nec attendens quò tendas, nec peccati quò committis perpendens gravitatem quo Dei gravem in te concitasti indignationem: quàm paruum ex eo emolumentum, quò tantæ perlequeris mentis audacitate quàm brevis voluptas evanescet in auras, quàm vento similibus dispergenda, quàm dignum lamentis xicum habiturus? *Via illorum tenebre*. *Et lubri unguis*, *Et Angelus Domini coarctans eos*. D. Hieron. Angelum hunc intelligit demonem, ut cras dictum sumus. Si quis per viam incedat de-

clinem, asperam, noctis tempore, nullo comitatus lumine, quem duo, vel tres viri fortissimi continuo durius à tergo pugnis propulerent, quàm citò deorsum in præceps ageretur, nunc in hanc nunc in illam partem, latu que devoluisset? quàm celeriter in profunda mergeretur, in Talem te, misereor, densissimis concupiscentiæ tenebris incedentem, per viam declivem, ad cavillum facile perverfa natura inclinatione, te delictijs, voluptatibus, inordinatis motibus quibus incessanter impelleris, dæmone comitarum qui continuo te protrudit pugnis, tetationibus, fraudibus, toto conamine, satis ex te ad lapsum proclivem, ut in tartari præcipitia prolabaris. Quo tendis adolescens? Siste gradum, oculos aperis, quo te ducat malè suadus appetitus considerat, perpende prudens quo feraris impetu? quo te cæcæ impellant passionis ipsi se ipsum cæciorum. Hic proprius signatur amoris affectus inhonesti: quem veteres oculis velatis depingebant, & manibus ardentem faciem præterentem, Aniles fabulas quis esse dixerit, quid prodesset fati incensa, ei qui velatos habet oculos? Indicare voluerit libidinosum. Venerique deditur oculis seu lumine privatum, (ut Dominus dixit Ezechiel) adeoque tenebrosam, ut licet lux ei luceat propinqua, ut fax in manibus, nec videt, nec attendit, nec considerat: adeo est illi sua perspicua ruina, ut eam tangat manibus, videt non sua paulatim bonâ decrescere, corporis infirmitati sanitatem, honoris detrimen tum, & vitam tenet: omis, nihil cogitat aliud, nisi lumen e privatum, in regionem proficisci, or gnam, quo vadat, quomodo vadat incutus.

Alii expendunt verba ista: *Onus iumentorum*. *Iumentorum Austri*. Coniicio Propheta, hunc insullum tam considerate iumentum, qui velut insipidum iumentum: perennâ portione, diuitijs gazisq, omnibus onustus, collatis omnibus, ad terram proficiscitur perditionis, in regionem à Deo longius Periclitamur quam acclamat. Hen. *Onus iumentorum Austri*. *et meles* vocat iumenta, quæ hic est, peccatores proprio nomine: vident enim omnis expertes rationis: *Comparatus iumentis insipientibus*, proficiscitur, solis suis velut bruta ducti cupiditatibus. Dicit pondere gravissimo depressos: *Onus*, quia diuitijs onustus, velut hic adolescens, quas ipsi conferunt & vtero largiuntur. Quis puella et micam dedit pretiosam? quis illi catenas auræ iniecit? quis annuos dignis? quis illam sustentat? quid te premit, ut domus tuæ media in alterius consumas ædibus? Latrones sunt, qui te multo hoc

hoc agunt? Nequaquam: tu ipse bona tua inhon-
 nelis consumis rationibus, tu illis operans: &
 quo grauius il is oneraris, eod tripidis hila-
 rior. Iumenta tales appellar. Nullus locus est, ubi
 calor ardet feruentius: in illis etenim arbor in-
 cenditur concupiscen-ia; de quo sic D. Augult.
 D. Auer. *Amor male infl. mina. us. O te fatuum qui iun-
 to similibus, omnis expertis rationis, ac consilij: tuis
 ipse diu- ijs pragrauatus, vt il a dilapides, sul-
 pirans pra a, petius tui tinea sentialis. Quo
 tendis: iste gradum, si ge pedem at ene, quod
 ad regionem proficit, aris qua nulla infelicio:
 In terra tribulationis & angustia. leana & leo, &
 eu vipera, & regius volans, &c. Opume terram
 discibit Aegypti, quo illi tendebant, ac nu to
 congruentius peccati regionem, quo gradu pro-
 peras celeritimo. I extra tribulationis & angu-
 stia, ubi te cupiditates & mala desideria, vt leo-
 ne, mordcant ferocissimi, lancinent appetitus,
 vt cibus, pungant vt viperae voluptates, ubi
 te premant angustia, torqueant calamitates,
 p atocem tribulationes: iam enim pra dicit A-
 ad. rti. Hoc inc amat Propheia: Quiesce. Impu-
 ti- c, qui velox eo raperis, quo te propellunt vo-
 lup- ates. Qu est. no, nisi morti dolores, infir-
 mitates te comprehenden- inexpecta o. Quid
 tandem erit: nucem tue lac am dentibus distin-
 git puer, nucleum sperans gratissimum vacuum
 reperit, solo dentium dolore ex contractione
 contristatus: Quiesce, fatue, te mone: spiritus s. 3. p. Passi-
 inquit D. Greg. Oculi tui recta videant, & palpe- ad. mo. 16.
 bra: tua praeceant g effus suos. q. d. ne animum de-
 Pro. 4. 25.
 sipias, vt quo vadis ple ignores, pedes, promo-
 ueas nesciens cito progrediaris. D. Ambrosius L. de bona
 q. d. tanta perpendas prudentia, vt non stas in
 mort. c. 6.
 exterioribus, sed intima sagax perfereris, e-
 ius quod moliris: appete quod lucrum quod
 damnum, quis tandem finis, quis omnium ter-
 minus.*

D. Auer.
 In 30. d.
 In 29.

omnium indigus sis remansurus: Consumpti
 omnibus. Quiesce, retrogredere Superbia tantum
 est. Et hoc clarius agnosces, si serio perpenderit,
 quid agis? quid habeo? quis tandem omnium e-
 uenit? Superbia tantum est. Oculos ad domum
 patris reflecte, recogita: Quanti mercenarij in
 domo patris mei abundant panibus, ego autem hic
 fame pereo. Siste mortalium inf. uisissime, quo
 properas: rimuma hac in regione, nihil nisi nau-
 fragia, dolores, ruinas ipiaque posse r perit:
 Ideo clamaus super hoc. Superbia tantum est quies-
 ce. Legunt septuaginta: Annuntio eis, quod vana
 vestra conuersatio. Quocirca, inquit Propheia
 clamaui: Quiesce.

Hoc idem Dominus ait Caino, secundum
 lectionem Septuaginta quam cum D. Aug. fere
 omnes antiqui Patres sequuntur: cum inuidia
 caecus in fratrem Abel facinus illud horrendu
 meditaretur. Quiesce. Attende tibi, motus com-
 pti, ne quid molari: prudenter considera, quid
 nisi corporis mortem enim ruinam infelix lu-
 craberis: Si male egeris, sic in in scribis pe. ca. un
 Gen. 4. 7.
 ad. rti. Hoc inc amat Propheia: Quiesce. Impu-
 ti- c, qui velox eo raperis, quo te propellunt vo-
 lup- ates. Qu est. no, nisi morti dolores, infir-
 mitates te comprehenden- inexpecta o. Quid
 tandem erit: nucem tue lac am dentibus distin-
 git puer, nucleum sperans gratissimum vacuum
 reperit, solo dentium dolore ex contractione
 contristatus: Quiesce, fatue, te mone: spiritus s. 3. p. Passi-
 inquit D. Greg. Oculi tui recta videant, & palpe- ad. mo. 16.
 bra: tua praeceant g effus suos. q. d. ne animum de-
 Pro. 4. 25.
 sipias, vt quo vadis ple ignores, pedes, promo-
 ueas nesciens cito progrediaris. D. Ambrosius L. de bona
 q. d. tanta perpendas prudentia, vt non stas in
 mort. c. 6.
 exterioribus, sed intima sagax perfereris, e-
 ius quod moliris: appete quod lucrum quod
 damnum, quis tandem finis, quis omnium ter-
 minus.

Vt diuinam omnes habent illam visionem ab
 Angelo Zachariae proposuam. Adest Angelus: VIII.
 Zacharia oculos a tolle, & attente considera, Peccator
 quae tibi videnda proponentur. Intuetur fixo amphi-
 lumine vates, & Ecce amphora egrediens. Videri
 importuno tempore duas mulieres alis milu paratur
 volatiles, vna ex hac, alia ex alia parte surri. Zacha-
 piunt amphoram, celerique alarum remigio in
 altiora censeiundunt. O amphora miserissima, Zach. 5. 6.
 quod raperis in aera? Non volas ipsa, inquit D.
 Aug. ista, sed sursum rapitur: Quo tandem, re-
 dis o Zacharia? Prorsus ignoro, Domine. Nec
 miror te hoc ignorare, cum & ipsa, quo r pia-
 tur, ignoret. Sit hoc apud te minime dubium: in
 terram

Gen. 4. 7.
 Pro. 4. 25.
 L. de bona
 mort. c. 6.

Commenta. Auspici siccarum carpitur iter? quoniam
 terram tribulationis & angustiae. Num ignora-
 is quid il a praeducat re? Recordari debuerat
 is: quod ne vnicui quidem hora quiescentis, sem-
 per lacrimae ruina semper, semper angustiae
 quod de ea tanto labore vix tandem excesserit
 tis, nec nisi leones, tigrides, serpentes ibi com-
 morari, qui vos dolobus crucient non ferend-
 dis: quo tenditis ubi te deuorent, quae portatis
 onera diuitiarum, quoniam & corporum vestro-
 rum dilacerent carnes? Aderunt amici conuo-
 lautes, qui quidquid habueris scintillato dil. pi-
 dabunt, quo miser? Quiesce, superbia tantum est:
 Superbia cogitatio est, imaginatio est: sicut alio
 loco: Superbia cordis tui. Septuaginta legunt Vu-
 ma. Vanius est, deperdis lucis opes, corpo-
 ris consumptam valetudinem, quoniam te ipsum,
 quantus es, ingemiscas deperatuum: Superbia
 tantum est O prodige! quo festinas, quo tantis
 onustas properas opibus, ac corporis valetudine
 prospera letabundus? In Aegyptum terram Sa-
 tarum, terram afflictionis: ibi fames, labor, angu-
 stia, solitudo, tristitia, continuo te bestia circum-
 ciugens quidquid attuleris deuoratur: sic vt

In 30. d.
 In 29.

terram deserunt amphoram Sennaar, campum Babyloniae, ubi turris illa aedificata, principium confusionsis, linguarumque divisionis: *Quo ista deserunt amphoram? Et dixit ad me, ut adsciberetur ei domus in terra Sennaar, & stabilietur, & ponatur ibi super basim suam.* Ibi sistetur in Babylonia; perpetua confusione, dedecore, despectu, cunctisque circumfusa calamitatibus.

O quot novitas contemplos hic amphoras iuvenes in mundi prodeuntes theatrum: *Amphora egrediens.* Velut hic adolescens, qui nullo negotio se rapi finit, quos mulieres alis milui celeres abripiunt, id est, blanditijs, rapacibus passionu suaru vngibus, En quam velociter illos rapiunt praecipites, infelices, importunos, fucatos adolescentulos, ut ne quidem temporis momento conquiescant. Loquamur explicatis. Quales illos mulieres abripiunt? quam insensatos, praecipites: quo namque in festinas iusti quò te, quò volanti, deserant? quo? In terram Babyloniae terram confusionsis, ubi rubore, perfundaris, pauper, nudus, inop, putrescens, omniumque malorum, poenarumque congeries.

Talem olim vidit Spiritus S., ut ore nobis enarrat Salomonis, sic enim ait: *De fenestra domus Pro. 7. 6. mea per cancellos prospexi, & vidi parvulos. Consideravi novitas illas amphoras, egredientes in mundum, ephraebos illos, imprudentes, nominatum autem ait, vnum se vidisse per forum transeuntem: Considero vecordem iuvenem, qui transit per plateam.* Id est fatuum, insipientem, imprudentem.

D. Ambrosius legit: *Iuvenem indignum sensu.* Qui non mereatur pollere intellectu, cui iustum celsit, ut auferretur: cum eo non magis utatur, ac si illo caretet, illum ut quid sibi superfluum, in terra

IX. Defenbitur iuvenis lapsus. *Defenbitur iuvenis lapsus.*

D. Ephrem Syrus: *In me idem caligant, in tenebris autem vident, interdum latent, & dormiunt noctu volant, & vagantur.* Vespertilioes à Deo reiecti, & inter immunda reprobati animalia. Talis hic adolescens, proprio non timens detrimento, velut bardus & insensatus: *Et ecce occurrit illi mulier ornata meretricio preparata ad capiendas animas, garrula, vaga, quiescens impatiens, nec valens in domo consistere pedibus suis.*

O te spiritum Dei, quam ad litteram rei narras veritatem, ac mulierem graphice describis impudicam, scortum laqueum animarum, cerulosa sua, monilibus suis, gressu suo affectato, libe-

ro, adulatorio: *Preparata ad capiendas animas.* Legunt Septuaginta, quos sequitur D. Ambrosius: *Qua facit iuvenem volare corda.* Chaldaei verò: *Qua auferit cor iuvenem.* Heu quam celeritet volvere facit corda venusta compagne facies, ac cernat puellarum quam cito currut, discurrut quid non molitur? Hoc de illis verificatur proverbium: (a) id est in piso illos choreas ducere (a) loquitur: *Qua auferit cor iuvenem.* En tibi iuvenem, ut hanc loquitur, primum puellae loquitur, ilico stultescit, insensat, excordatur. Illa colloquitur: *Si animam sequitur, quasi bos ductus ad victimam.* Et attende quo te vecordem ducat: *Ignorans quod ad vincula stultus trahatur,* ad salutis honoris vitaeque laeniam: qui nec advertas, quod te laqueis exponas constructis & tectis ingrediatis angustis, quae te demergant, variis inducant periculis, mille debitis obstringant. Siste gradum, à postolum audi moventem: *Videte quomodo caute ambulatis, non quasi insipientes, sed ut sapientes.* Attende quo proficiscaris, aspice finem, & vltimum vitae terminum considera: corpori morbos acquires, animae patieris detrimento, male perdes iuventutem, iugluic, luxuriae opes abigures, & tandem ut hic adolescens ad extremam redactus inopiam in nefendum reiectus suile, ad infimam damnatus miser seruitutem tabefces.

§. II. Dissipavit substantiam. Decoxit substantiam suam, effudit luxuriam per quem illam Iob describit.

Paterna igitur & domo, & societate discedens: *Collectis omnibus, ut procul abfuit, suam posse gaudere iudicavit libertate, nulloque contradicente bona patria distribuere, vitam agit Nomentani: Consumpsit substantiam suam vivendo luxuriose.* Videbantur illi specuniae esse impedimento: velut qui nescit iter, quanto eas sudore pater acquisierat: quotidianis igitur illas comestrationibus, aëa, lusu, nocturnisque potationibus belluatores absumit, & auro, fencis, monilibus, equis insignibus, famulis patria bona dilapidat. Urbem appellat populosam, olfactis adolescentis opibus, & ad omnes increbescence eius conditione, continuis se illi comites adiunxerunt, quos Hispani dicunt (pogotes) Flandri (tree-plaesters) qui inde sibi victum conquirunt, quod novitas fructibus expolent arbores: verum etenim illud est Proverbium antiquum: *Vbi amicitia, ibi opes, vel è contra: Vbi opes, ibi amicitia.* Submittunt, quae iuveni seruiant, puellas, dona